

Na osnovu člana 12 stav 5 i člana 14 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", broj 28/11), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, donijelo je

Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja *Anoplophora chinensis* (Forster)*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 43/2015 od 31.7.2015. godine, a stupio je na snagu 8.8.2015.

---

* U ovaj pravilnik prenešene su:

- Odluka Komisije od 1. marta 2012. godine o hitnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja unutar Unije *Anoplophora chinensis* (Forster)/ Commission Implementing Decision of 1 March 2012 as regards emergency measures to prevent the introduction into and the spread within the Union of *Anoplophora chinensis* (Forster);

- Odluka Komisije od 12. juna 2014. godine o izmjeni Odluke 2012/138/EU u pogledu uslova za unošenje u Uniju i premještanje unutar Unije određenog bilja kako bi se spriječilo unošenje i širenje *Anoplophora chinensis* (Forster)/ Commission Implementing Decision of 12 June 2014 amending Implementing Decision 2012/138/EU as regards the conditions of introduction into and movement within the Union of specified plants to prevent the introduction and the spread of *Anoplophora chinensis* (Forster)

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere za sprečavanje unošenja, širenja i iskorjenjivanje *Anoplophora chinensis* (Forster) (u daljem tekstu: štetni organizam), premještanje određenog bilja, granice područja ukoliko je štetni organizam prisutan ili postoji rizik od njegovog prisustva.

Određeno bilje u smislu ovog pravilnika je bilje namijenjeno sadnji, osim sjemena, čiji je prečnik stabla ili korijenovog vrata na najdebljem dijelu 1 cm ili veći, sljedećih rodova i vrsta: *Acer* spp., *Aesculus bipocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Comus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Crataegus* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus laurocerasus*, *Pyrus* spp., *Rosa* spp., *Salix* spp. i *Ulmus* spp.

Unošenje određenog bilja porijeklom iz drugih zemalja

Član 2

Određeno bilje porijeklom iz drugih zemalja koje nijesu članice Evropske unije (u daljem tekstu: treće zemlje) u kojima je prisutan štetni organizam može se unositi u Crnu Goru ako ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Dopunska izjava" sadrži podatke daje:

1) određeno bilje tokom cijelog životnog ciklusa raslo na mjestu proizvodnje koje je registrovala i kontrolisala nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla i da se nalazi u području koje je slobodno od štetnog organizma u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, a naziv područja slobodnog od štetnog organizma upisuje se u rubrici fitosertifikata "Mjesto porijekla"; ili

2) određeno bilje tokom perioda od najmanje dvije godine prije izvoza, a bilje mlađe od dvije godine tokom cijelog svog životnog ciklusa, raslo na mjestu proizvodnje koje je uspostavljeno kao slobodno od štetnog organizma i:

a) koje je registrovala i kontrolisala nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja zemlje porijekla, i

b) na kojem su godišnje obavljena najmanje dva službena inspekcijska pregleda u odgovarajuće vrijeme i nijesu pronađeni znakovi prisustva štetnog organizma; i

c) daje određeno bilje raslo na mjestu:

- koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili

- na kojem se vrše odgovarajuća preventivna tretiranja i okruženo je sigurnosnim područjem poluprečnika najmanje 2 km unutar kojeg se godišnje, u odgovarajuće vrijeme, obavlja sistematsko istraživanje (u daljem tekstu: posebni nadzor), radi otkrivanja prisustva ili znakova prisustva štetnog organizma, a u slučaju otkrivanja znakova prisustva štetnog organizma bez odlaganja se preduzimaju fitosanitarne mjere njegovog iskorjenjivanja, radi ponovnog uspostavljanja sigurnosnog područja slobodnog od štetnog organizma; i

d) na kojem je neposredno prije izvoza obavljen inspekcijski pregled pošiljke bilja, radi otkrivanja prisustva štetnog organizma, naročito na korijenu i stablu, kao i uzimanje uzoraka destrukcionom metodom, čija veličina treba da omogući otkrivanje najmanje 1% infestacije sa stepenom pouzdanosti od 99%; ili

3) bilje proizvedeno iz podloga koje ispunjavaju uslove iz stava 1 tačka 2 ovog člana,

a) kalemljene su sa plemkama koje ispunjavaju sljedeće uslove:

a) prečnik kalemljenih plemki na najdebljem dijelu nije veći od 1 cm, neposredno prije izvoza;

b) kalemljeno bilje je pregledano u skladu sa tačkom 2 podtačkom d) ovog člana.

Mjesto proizvodnje je zemljište ili grupa zemljišta koja funkcionišu kao jedna proizvodna ili poljoprivredna cjelina u čijem se okviru mogu nalaziti proizvodne lokacije kojima se, iz fitosanitarnih razloga, upravlja kao posebnim cjelinama, u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere ISPM br.5.

Određeno bilje porijeklom iz trećih zemalja za koje je poznato daje u njima prisutan štetni organizam, može se unositi u Crnu Goru ako pored uslova iz stava 1 ovog člana ispunjava i uslove iz tač. 9, 16 i 18 Liste III.A i tač. 14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44, 46 Liste IV.A, Odjeljak I propisa o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanje štetnih organizama i listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom.

Određeno bilje unijeto u skladu sa st. 1 i 3 ovog člana podliježe fitosanitarnom pregledu na uspostavljenom mjestu unošenja ili na mjestu odredišta.

Prilikom pregleda iz stava 4 ovog člana primjenjuju se metode koje obezbjeđuju otkrivanje znakova prisustva štetnog organizma, naročito na korijenu i stablu bilja i uključuje uzorkovanje u skladu sa stavom 1 tačka 2 podtačka d) ovog člana.

Unošenje određenog bilja porijeklom iz Kine

Član 3

Određeno bilje porijeklom iz Kine, može se unositi u Crnu Goru ako ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Dopunska izjava" sadrži podatke da:

1) je određeno bilje tokom cijelog životnog ciklusa raslo na mjestu proizvodnje koje je registrovano, kontrolisano, uspostavljeno kao područje slobodno od štetnog organizma od strane nadležne službe za zdravstvenu zaštitu bilja Kine u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, a naziv područja upisuje se u rubrici fitosertifikata "Mjesto porijekla"; ili

2) je određeno bilje tokom perioda od najmanje dvije godine prije izvoza, a bilje mlađe od dvije godine tokom cijelog svog životnog ciklusa, raslo na mjestu proizvodnje koje je uspostavljeno kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i:

a) koje je registrovala i kontrolisala nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja Kine, i

b) na kojem su godišnje obavljena najmanje dva službena inspekcijska pregleda u odgovarajuće vrijeme i nijesu pronađeni znakovi prisustva štetnog organizma; i

c) daje određeno bilje raslo na mjestu:

- koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili

- na kojem se vrše odgovarajuća preventivna tretiranja i koje je okruženo sigurnosnim područjem poluprečnika najmanje 2 km unutar kojeg se, godišnje u odgovarajuće vrijeme, obavlja poseban nadzor radi otkrivanja prisustva ili znakova prisustva štetnog organizma, a u slučaju otkrivanja znakova prisustva štetnog organizma bez odlaganja se preduzimaju fitosanitarne mjere iskorjenjivanja, radi ponovnog uspostavljanja sigurnosnog područja slobodnog od štetnog organizma; i

d) na kojem je neposredno prije izvoza obavljen službeni inspekcijski pregled pošiljke bilja radi otkrivanja prisustva štetnog organizma, naročito na korijenu i stablu, kao i uzimanje uzoraka destruktivnom metodom svakog lota, čija veličina uzorka treba da omogući otkrivanje najmanje 1% infestacije sa stepenom pouzdanosti od 99%; ili

3) bilje proizvedeno iz podloga koje ispunjavaju uslove iz stava 1 tačka 2 ovog člana, kalemljenih sa plemkama koje ispunjavaju sljedeće uslove:

a) prečnik kalemljenih plemki na najdebljem dijelu nije veći od 1 cm, u vrijeme izvoza;

b) kalemljeno bilje je pregledano u skladu sa tačkom 2 podtačkom d) ovog člana;

4) ima registarski broj mjesta proizvodnje.

Određeno bilje porijeklom iz Kine, može se unositi u Crnu Gora, ako pored uslova iz stava 1 ovog člana ispunjava i uslove iz tač. 9, 16 i 18 Liste III.A i tač. 14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44, 46 Liste IV.A, Odjeljak I propisa o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanje štetnih organizama i listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom.

Fitosanitarni pregled određenog bilja porijeklom iz Kine

Član 4

Određeno bilje porijeklom iz Kine koje je unijeto u skladu sa članom 3 ovog pravilnika podliježe fitosanitarnom pregledu na mjestu unošenja ili na mjestu odredišta.

Prilikom pregleda iz stava 1 ovog člana primjenjuju se metode koje obezbjeđuju otkrivanje znakova prisustva štetnog organizma, naročito na korijenu i stablu bilja i uključuje i uzorkovanje ciljanom destruktivnom metodom svakog lota, a veličina uzorka za pregled treba da omogući otkrivanje najmanje 1% infestacije sa stepenom pouzdanosti od 99%.

Destrukciono uzorkovanje iz stava 2 ovog člana vrši se u skladu sa sljedećom tabelom:

Broj biljaka u lotu	Stepen uzorkovanja destruktivnom metodom (broj biljaka koje moraju biti rasječene)
1 - 4500	10% od veličine lota
>4500	450

Mjesto proizvodnje određenog bilja porijeklom iz Kine

Član 5

Određeno bilje porijeklom iz Kine, može se unositi u Crnu Gorom, ako pored uslova iz čl. 3 i 4 ovog pravilnika i mjesto proizvodnje tog bilja ispunjava uslove, koji su utvrđeni od nadležne službe za zdravstvenu zaštitu bilja Kine, i to da:

- a) je registrovano i označeno jedinstvenim registarskim brojem;
- b) je uključeno u ažuriranu verziju registra mjesta proizvodnje, koja se dostavlja organu uprave nadležnom za zdravstvenu zaštitu bilja (u daljem tekstu: organ uprave);
- c) u predhodne dvije godine, nije brisano iz registra na osnovu informacija dostavljenih organu uprave;
- i
- d) u predhodne dvije godine, nije bilo predmet komunikacije sa organom uprave.

Organ uprave obavještava fitosanitarne inspektore o registru mjesta proizvodnje u Kini i ažuriranu verziju registra objavljuje na internet stranici.

Ukoliko organ uprave ima dokaze da registrovana mjesta proizvodnje ne ispunjavaju uslove iz člana 3 stav 1 tačka 2 ovog pravilnika ili da je štetni organizam pronađen na određenom bilju unešenom sa registrovanog mjesta proizvodnje, organ uprave o tome obavještava fitosanitarne inspektore i nadležnu službu za zdravstvenu zaštitu bilja Kine i objavljuje tu informaciju putem internet stranice radi obavještavanja javnosti.

Premještanje određenog bilja

Član 6

Određeno bilje porijeklom iz obilježenih područja, može se premještati ako ga prati biljni pasoš i ako je tokom perioda od najmanje dvije godine prije premještanja, a bilje mlade od dvije godine tokom cijelog svog životnog ciklusa, raslo na mjestu proizvodnje:

- 1) koje je registrovano u skladu sa propisom kojim je uređen upis u registar; i
- 2) na kojem su godišnje obavljena najmanje dva službena inspekcijska pregleda u odgovarajuće vrijeme i nijesu pronađeni znakovi prisustva štetnog organizma, a po potrebi pregled uključuje i uzorkovanje na korijenu i stablu bilja ciljanom destrukcionom metodom, čija veličina treba da omogućiti otkrivanje najmanje 1% infestacije sa stepenom pouzdanosti od 99%; i
- 3) koje se nalazi u obilježenom području gdje je bilje raslo na mjestu:
  - a) koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili
  - b) na kojem se vrše preventivna tretiranja ili uzorkovanje ciljanom destrukcionom metodom svakog lota određenog bilja u skladu sa članom 5 ovog pravilnika prije premještanja ili se vrši poseban nadzor u određeno vrijeme, radi otkrivanja prisustva ili znakova prisustva štetnog organizma unutar poluprečnika od najmanje 1 km oko tog mjesta, a nije otkriveno prisustvo niti bilo kakvi znaci prisustva štetnog organizma.

Prilikom proizvodnje određenog bilja, ako njihove podloge ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana, mogu se kalemiti plemkama koje nijesu rasle pod tim uslovima, ali koje nijesu šire od 1 cm na svom najdebljem dijelu.

Određeno bilje koje nije porijeklom iz obilježenog područja, ali je unijeto na mjesto proizvodnje u obilježeno područje, premješta se ako to mjesto proizvodnje ispunjava uslove iz stava 1 tačka 3 ovog člana i ako to bilje prati biljni pasoš.

Određeno bilje koje se unosi u Crnu Goru u skladu sa čl. 2 do 5 ovog pravilnika, može se premještati na teritoriji Crne Gore samo ako ga prati biljni pasoš.

Posebni nadzor

Član 7

Radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma i znakova prisustva štetnog organizma sprovodi se posebni nadzor na biljkama domaćina u skladu sa godišnjim programom fitosanitarnih mjera.

O rezultatima posebnog nadzora sa izvještajem koji uključuje ažuriranu listu obilježenih područja, opis i lokaciju sa kartom razgraničenja obilježenog područja, preduzetim i mjerama koje se namjeravaju preduzeti, obavještava se Evropska komisija i države članice svake godine do 30. aprila.

Organ uprave u roku od pet dana od dana utvrđivanja prisustva štetnog organizma obavještava Evropsku komisiju i države članice o prisustvu štetnog organizma za područje teritorije Crne Gore:

- gdje prisustvo štetnog organizma ranije nije bilo poznato; ili
- za koje se smatralo daje štetni organizam iskorijenjen; ili
- na kojem je utvrđeno prisustvo štetnog organizma na biljnim vrstama za koje ranije nije bilo poznato da su biljke domaćini.

Organ uprave u roku od 30 dana od dana obavještavanja o utvrđivanju prisustva štetnog organizma iz stava 3 ovog člana, obavještava Evropsku komisiju i države članice o preduzetim ili mjerama koje se namjeravaju preduzeti sa opisom uspostavljenog obilježenog područja, informacijama o lokaciji sa kartom razgraničenja, informacijama o trenutnom statusu štetnog organizma, kao i mjerama za premještanje sa dokazima i kriterijumima na kojima su te mjere zasnovane.

Obilježeno područje

Član 8

Kad se posebnim nadzorom na nekom području potvrdi prisustvo štetnog organizma, ili se na drugi način dokaže prisustvo štetnog organizma, bez odlaganja se uspostavlja obilježeno područje koje se sastoji od zaraženog i sigurnosnog područja.

Zaraženo područje je područje u kojem je potvrđeno prisustvo štetnog organizma i koje uključuje bilje koje pokazuje simptome prisustva štetnog organizma i prema potrebi, bilje koje je u vrijeme sadnje pripadalo istom lotu.

Sigurnosno područje je područje sa poluprečnikom od najmanje 2 km od granice zaraženog područja.

Razgraničenje područja iz stava 1 ovog člana zasniva se na naučnim principima, biologiji štetnog organizma, nivou infestacije, specifičnoj rasprostranjenosti biljaka domaćina u području i dokazima o prisustvu štetnog organizma.

U slučajevima kada je iskorjenjivanje štetnog organizma moguće, uzimajući u obzir okolnosti izbijanja štetnog organizma, rezultate specifičnog istraživanja ili neposrednu primjenu mjera za iskorjenjivanje, poluprečnik sigurnosnog područja može se smanjiti na najmanje 1 km, a kada iskorjenjivanje štetnog organizma više nije moguće, poluprečnik sigurnosnog područja ne može se smanjiti na manje od 2 km od granice zaraženog područja.

Ako se prisustvo štetnog organizma potvrdi izvan granica zaraženog područja, razgraničenje između zaraženog i sigurnosnog područja mijenja se u skladu sa novonastalom situacijom.

Kada se u obilježenom području na osnovu posebnog nadzora i praćenja u skladu sa članom 9 stav 1 tačka 8 ovog pravilnika štetni organizam ne pronađe tokom perioda koji uključuje najmanje jedan životni ciklus (koji zavisi od dokaza za obilježeno područje ili slične klimatske zone) i jednu dodatnu godinu, a ne manje od četiri uzastopne godine, obilježeno područje se ukida.

Izuzetno od stava 1 ovog člana obilježeno područje ne mora se uspostaviti ako:

- a) postoji dokaz da je štetni organizam unijet u određeno područje sa biljem na kojem je pronađen i postoji naznaka da je to bilje bilo infestirano prije unošenja u to područje ili daje u pitanju neki izolovani nalaz koji može ali ne mora biti neposredno povezan sa određenim biljem i ne očekuje se da će doći do odomaćivanja štetnog organizma; i

b) je utvrđeno da štetni organizam nije odomaćen i da širenje i uspješno razmnožavanje štetnog organizma nije moguće zbog njegove biologije i uzimajući u obzir rezultate specifičnog istraživanja i mjere iskorjenjivanja koje mogu uključivati preventivnu sječu i odlaganje određenog bilja sa korijenjem nakon što je pregledano.

U slučaju iz stava 8 ovog člana sprovode se:

a) hitne mjere kojima se obezbjeđuje brzo iskorjenjivanje štetnog organizma i isključuje mogućnost njegovog širenja;

b) mjere praćenja tokom perioda koji obuhvata najmanje jedan životni ciklus štetnog organizma i jednu dodatnu godinu, uključujući praćenje tokom najmanje četiri uzastopne godine, u poluprečniku od najmanje 1 km oko infestiranog bilja ili mjesta na kojemu je pronađen štetni organizam; praćenje mora biti redovno i intenzivno, barem tokom prve godine;

c) mjere uništavanja infestiranog biljnog materijala;

d) mjere sljedljivosti do izvora infestacije i sljedljivosti bilja povezanog sa slučajem infestacije i njihov pregled radi pronalaženja znakova infestacije koji uključuje uzorkovanje ciljanom destrukcionom metodom;

e) aktivnosti koje podižu nivo svijesti u javnosti o opasnosti koju predstavlja štetni organizam; i

f) druge mjere koje mogu doprinijeti iskorjenjivanju štetnog organizma, u skladu sa Međunarodnim standardom ISPM br. 9 i ISPM br. 14.

Ukoliko je obilježeno područje uspostavljeno može se ukinuti ako se na osnovu dodatnog istraživanja utvrdi da su ispunjeni uslovi iz stava 8 ovog člana.

Fitosanitarne mjere za iskorjenjivanje štetnog organizma

Član 9

U obilježenom području, radi iskorjenjivanja štetnog organizma sprovode se sljedeće fitosanitarne mjere:

1) hitna sječa infestiranog bilja i bilja sa simptomima prouzrokovanih štetnim organizmom i potpuno uklanjanje njihovog korijenja, a u slučajevima kada je infestirano bilje otkriveno van sezone leta štetnog organizma, sječa bilja i uklanjanje korijenja vrše se prije početka sljedeće sezone leta, u izuzetnim slučajevima, ako takva sječa nije odgovarajuća, primjenjuju se alternativne mjere za iskorjenjivanje koje pružaju isti nivo zaštite od širenja štetnog organizma, a razlozi za donošenje takve mjere i opis mjere dostavljaju se Evropskoj komisiji;

2) sječa svog određenog bilja u poluprečniku od 100 m oko infestiranog bilja i pregled određenog bilja, radi otkrivanja znakova infestacije, a u, izuzetnim slučajevima kada sječa nije odgovarajuća, vrši se detaljan pregled pojedinačnog određenog bilja u poluprečniku gdje se bilje neće sjeći, radi otkrivanja bilo kakvih znakova prisustva štetnog organizma i prema potrebi, primjenjuju se mjere za sprječavanje mogućeg širenja štetnog organizma sa tog bilja;

3) uklanjanje, pregled i odlaganje bilja posječenog u skladu sa stavom 1 tač. 1 i 2 ovog člana i njihovog korijenja, preduzimajući sve neophodne mjera predostrožnosti da bi se izbjeglo širenje štetnog organizma tokom i nakon sječe;

4) sprječavanje bilo kakvog premještanja potencijalno infestiranog materijala izvan obilježenog područja;

5) sljedljivost do izvora infestacije i sljedljivost bilja povezanog sa slučajem infestacije što je više moguće i njihov pregled, radi pronalaženja znakova infestacije, a uključuje i uzorkovanje ciljanom destrukcionom metodom;

6) zamjena određenog bilja drugim biljem prema potrebi;

7) zabrana sadnje novog određenog bilja na otvorenom prostoru u području iz stava 1 tačka 2 ovog

člana;

8) intenzivno praćenje prisustva štetnog organizma godišnjim pregledima koji se sprovode u odgovarajuće vrijeme na biljkama domaćinima, a naročito u sigurnosnom području, uključujući prema potrebi, ciljano destruktivno uzorkovanje, a broj uzoraka navodi se u izvještaju;

9) koje podižu nivo svijesti u javnosti o opasnosti koju predstavlja štetni organizam kao i dodatne mjere donešene za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma, uključujući uslove u pogledu premještanja određenog bilja iz obilježenog područja;

10) kojim bi se riješile bilo kakve posebne situacije ili komplikacije za koje se smatra da mogu spriječiti, ometati ili odložiti iskorjenjivanje, posebno one koje se odnose na pristupačnost i odgovarajući način iskorjenjivanja svog infestiranog bilja ili bilja za koje se sumnja daje infestirano, bez obzira na njihovu lokaciju, privatno ili javno vlasništvo ili odgovorno lice; i

11) druge mjere koje mogu doprinijeti iskorjenjivanju štetnog organizma, u skladu sa Međunarodnim standardom ISPM br. 9 i ISPM br. 14.

Fitosanitarne mjere za suzbijanje štetnog organizma

Član 10

Kada se posebnim nadzorom potvrdi prisustvo štetnog organizma u obilježenom području u periodu dužem od četiri uzastopne godine i u slučaju kada postoji dokaz da je nemoguće iskorijeniti štetni organizam, može da se vrši održavanje njegovog prisustva u obilježenom području na određenom nivou kojim se sprječava njegovo dalje širenje (u daljem tekstu: suzbijanje štetnog organizma).

Radi suzbijanja štetnog organizma u obilježenom području sprovode se najmanje sljedeće fitosanitarne mjere:

1) sječa infestiranog bilja i bilja sa simptomima prouzrokavanim štetnim organizmom i potpuno uklanjanje njegovog korijenja, sječa se mora započeti odmah, međutim, u slučajevima kada je infestirano bilje otkriveno van perioda leta štetnog organizma, sječa bilja i uklanjanje korijenja sprovode se prije početka sljedeće sezone leta, a u izuzetnim slučajevima, ako takva sječa nije odgovarajuća, može se primijeniti alternativna mjera za iskorjenjivanje koja pruža isti nivo zaštite od širenja štetnog organizma, a razlozi za donošenje takve mjere i opis mjere moraju se dostaviti Evropskoj komisiji;

2) uklanjanje, pregled i odlaganje posječenog bilja i njihovog korijenja, preduzimajući sve neophodne mjere predostrožnosti da bi se izbjeglo širenje štetnog organizma nakon sječe;

3) sprječavanje bilo kakvog premještanja potencijalno infestiranog materijala izvan obilježenog područja;

4) zamjena određenog bilja drugim biljem prema potrebi;

5) zabrana sadnje novog određenog bilja na otvorenom u zaraženom području;

6) intenzivno praćenje prisustva štetnog organizma godišnjim pregledima koji se sprovode u odgovarajuće vrijeme na biljkama domaćinima, uključujući prema potrebi ciljano destruktivno uzorkovanje, a broj uzoraka navodi se u izvještaju;

7) koje podižu nivo svijesti u javnosti o opasnosti koju predstavlja štetni organizam kao i dodatne mjere donešene za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma, uključujući uslove u pogledu premještanja određenog bilja iz obilježenog područja;

8) kojim bi se riješile bilo kakve posebne situacije ili komplikacije za koje se smatra da mogu spriječiti, ometati ili odložiti suzbijanje, posebno one koje se odnose na pristupačnost i odgovarajući način iskorjenjivanja svog infestiranog bilja ili bilja za koje se sumnja da je infestirano, bez obzira na njihovu lokaciju, privatno ili javno vlasništvo ili odgovorno lice; i

9) druge mjere koje mogu doprinijeti suzbijanju štetnog organizma.

Prestanak važenja

Član 11

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanja *Anoplophora chinensis* (Forster) ("Službeni list CG", broj 11/12).

Stupanje na snagu

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se do dana pristupanja Evropskoj uniji.

Broj: 320-1274/15-4

Podgorica, 27. jula 2015. godine

Ministar,
prof. dr **Petar Ivanović**, s.r.